

กระทรวงศึกษาธิการ

อำนาจและหน้าที่

ในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจและหน้าที่ ดังปรากฏในประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ซึ่งได้ประกาศเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ว่า:-

"กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม"

การแบ่งส่วนราชการ

ปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการกำหนดแบ่งส่วนราชการออกเป็น ๑๕ ส่วน ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ ดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี
๒. สำนักงานปลัดกระทรวง
๓. กรมการฝึกหัดครู
๔. กรมการศาสนา
๕. กรมการศึกษานอกโรงเรียน
๖. กรมพลศึกษา
๗. กรมวิชาการ
๘. กรมศิลปากร
๙. กรมสามัญศึกษา
๑๐. กรมอาชีวศึกษา
๑๑. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
๑๒. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
๑๓. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู
๑๔. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
๑๕. วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

ประวัติความเป็นมา แบ่งออกได้เป็นสองตอนคือ

๑. ก่อน พ.ศ. ๒๔๑๔ ปรากฏว่าในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีการแต่งตั้งตำแหน่งออกญาพระเสด็จเป็นผู้บัญชาการกรมธรรมการ ทำหน้าที่แทนองค์พระมหากษัตริย์ในการจัดการศึกษา ที่เกี่ยวกับการศาสนา ซึ่งเป็น

การศึกษาฝ่ายศาสนจักร ส่วนการศึกษาของฝ่ายอาณาจักรนั้น ไม่ปรากฏว่าได้มีการแต่งตั้งหน่วยงานใดให้ทำหน้าที่โดยตรง

ต่อมาในรัชกาล พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. ๒๔๑๑ - ๒๔๕๓) การเปลี่ยนแปลงการศึกษาจากการศึกษาไทยแผนโบราณ มาเป็นการศึกษาแผนใหม่ตามแบบประเทศตะวันตก และได้มีการจัดตั้งโรงเรียนหลวงสำหรับราษฎรขึ้น ทั้งในพระนครและหัวเมืองต่างๆ มีความจำเป็นที่จะต้องให้มีหน่วยงานทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดการศึกษา ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งกรมศึกษาธิการขึ้น และมีการปรับปรุงกรมศึกษาธิการให้เหมาะสมเป็นลำดับมา ดังนี้

๑.๑ พ.ศ. ๒๔๑๐ ตั้งกรมศึกษาธิการทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาของประชาชนทั่วไป (ส่วนการศึกษาทางด้านศาสนา หรือการศึกษาของพระสงฆ์นั้น อยู่ในความดูแลของกรมธรรมการ)

๑.๒ พ.ศ. ๒๔๑๒ ยุบรวมกรมศึกษาธิการและกรมธรรมการเป็นกรมเดียว เรียกว่า "กรมธรรมการ" ทำหน้าที่บังคับบัญชากรมต่างๆ รวมหกกรม ได้แก่ (๑) กรมกลาง (๒) กรมธรรมการสังฆการี, (๓) กรมศึกษาธิการ, (๔) กรมพยาบาล (๕) พิพิธภัณฑสถาน และ (๖) กรมแผนที่

๒. หลัง พ.ศ. ๒๔๓๕ ประกาศตั้งกระทรวงธรรมการ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๓๕ มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา การพยาบาล และพิพิธภัณฑ์ แบ่งส่วนราชการออกเป็น ๕ กรม ดังนี้

- (๑) กรมธรรมการกลาง คือ กรมธรรมการเดิม ซึ่งยกขึ้นเป็นกรมบัญชาการกระทรวง
- (๒) กรมศึกษาธิการ
- (๓) กรมพยาบาล
- (๔) กรมพิพิธภัณฑ์
- (๕) กรมราชบัณฑิต

ที่ทำการกระทรวงธรรมการ ครั้งแรกตั้งอยู่ริมประตู

พินานชัยศรีในพระบรมมหาราชวัง

ภายหลังการประกาศตั้งกระทรวงธรรมการแล้ว ค้อมามีการย้ายที่ทำการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงอำนาจและหน้าที่และส่วนราชการของกระทรวงอีกหลายครั้ง เช่น

- พ.ศ. ๒๔๕๐ ย้ายที่ทำการกระทรวงไปตั้งที่ตึกสุนันทาลัย ปากคลองตลาด
- พ.ศ. ๒๔๕๔ ย้ายไปตั้งที่ตึกหน้าวังหน้า (ที่ที่สร้างโรงละครแห่งชาติ ปัจจุบัน)
- พ.ศ. ๒๔๕๖ ย้ายไปตั้งที่ถนนจักรเพชร (บ้านของพระยารัตน์)
- พ.ศ. ๒๔๕๔ กระทรวงธรรมการ แบ่งส่วนราชการออกเป็น ๕ ส่วน ได้แก่
  - (๑) แผนกบัญชาการ มีกรมกลาง ทำหน้าที่รักษาทำเนียบ, ทะเบียนบานชี, สารบบการเงิน, การพัสดุ, แผนกบานชี, และแผนกสำรวจ
  - (๒) กรมศึกษาธิการ เดิมมี ๕ กอง ป็นนี้แยกกองแบบเรียนไปเป็นกรมราชบัณฑิต, และกองทะเบียนไปเป็นกรมกลาง-ของแผนกบัญชาการ จึงเหลืออยู่ ๓ กอง คือ กองกลาง, กองตรวจโรงเรียน, และกองสอบไล่วิชา
  - (๓) กรมสังฆการี มี ๔ แผนก เป็นงานเกี่ยวกับการทำบัญชีพระสงฆ์ สามเณรเป็นรายมณฑล, การจัดการบรรพชาอุปสมบท, การตั้งอธิการวัดและเจ้าคณะ, การสอบไล่พระปริยัติธรรม, และเรื่องเกี่ยวกับความประพฤติของภิกษุสามเณร
  - (๔) กรมธรรมการมี ๔ แผนกทำหน้าที่ที่เกี่ยวกับการทำบัญชีวัดเรื่องธรรณสงฆ์ ที่หรือเงินกลบนา การตรวจการซ่อมแซมและการบำรุงรักษาวัด
  - (๕) กรมราชบัณฑิต มีหน้าที่สร้าง รวบรวม และรักษาสรรพแบบอย่าง สำหรับศึกษา

เล่าเรียนทั่วไป แผนกแบบเรียนมีหน้าที่แต่งตำราวิชาใหม่ๆ ตรวจตำราที่มีผู้แต่งขึ้น แผนกบรรณาคาร หรือหอสมุดเป็นฝ่ายรวบรวมสรรพหนังสือเก่าใหม่ ให้มีตัวอย่างทุกชนิด ทุกเรื่อง และการออกแบบแผนกจัดระเบียบให้กับบรรณาคารอื่นๆ แผนกพิพิธภัณฑ์ ทำหน้าที่รวบรวมสรรพพัสดุ ซึ่งจะป็นตัวอย่างให้ความรู้ในการศึกษาทั่วไป

- พ.ศ. ๒๔๕๔ ได้กำหนดอำนาจ และหน้าที่ของกระทรวงธรรมการ โดยแบ่งออกเป็น ๒ ประการ คือ (๑) อำนาจและหน้าที่ที่เกี่ยวกับการพระศาสนา, และ (๒) อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาของพลเมือง. การพระศาสนานั้นให้เป็นอำนาจ และหน้าที่ของกรมธรรมการ, ส่วนการศึกษาของพลเมืองนั้นให้เป็นอำนาจ และหน้าที่ของกรมศึกษาธิการ มีการแบ่งส่วนราชการของกระทรวงธรรมการออกเป็น ๓ ส่วนได้แก่
    - (๑) กองบัญชาการ เปลี่ยนชื่อกรมกลางเป็นกรมบัญชา แผนกพัสดุเปลี่ยนชื่อเป็นเวรพัสดุ และได้เพิ่มเวรสารบรรณขึ้นอีกด้วย
    - (๒) กรมธรรมการ ประกอบด้วย กองบัญชาการ กรมสังฆการี กรมพระอาราม และกองอธิการ
    - (๓) กรมศึกษาธิการ ประกอบด้วย กองบัญชาการ กองสารบรรณ กรมราชบัณฑิต กรมวิสามัญศึกษา กรมสามัญศึกษา และกองบัญชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - พ.ศ. ๒๔๖๐ ประกาศตั้งกรมมหาวิทยาลัยขึ้นเป็นกรมหนึ่งในกระทรวงธรรมการ ทำหน้าที่ในการบังคับบัญชา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- มีการแบ่งส่วนราชการ ในกระทรวงธรรมการดังนี้
- (๑) กรมศึกษาธิการมี ๖ กรมอย่างเดิม คือ เพิ่มกรมตรวจโรงเรียนเข้ามาแทน กอง

บัญชาการจุฬาลงกรณ์

- (๒) กรมธรรมการ ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง
- (๓) กรมราชบัณฑิต มีแผนกการเงินเพิ่มขึ้นอีก ๑ แผนก
- (๔) กรมมหาวิทยาลัย แบ่งออกเป็น กองบัญชา และพลประโยชน์ และกองตรวจ
- พ.ศ. ๒๔๖๒ โอนกรมธรรมการไปขึ้นอยู่ในสังกัดกระทรวงวัง จึงเปลี่ยนชื่อกระทรวงธรรมการเป็นกระทรวงศึกษาธิการ และมีส่วนราชการที่อยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ๔ หน่วยงาน คือ
  - (๑) กองบัญชาการ
  - (๒) กรมศึกษาธิการ
  - (๓) กรมมหาวิทยาลัย
  - (๔) กรมราชบัณฑิต (สำหรับงานที่เกี่ยวกับพระปริยัติธรรม ได้แยกไปสังกัดกระทรวงวัง)
- พ.ศ. ๒๔๖๓ ประกาศเปลี่ยนชื่อกรมราชบัณฑิตเป็นกรมตำรา
- พ.ศ. ๒๔๖๔ โอนกรมธรรมการมาขึ้นกระทรวงศึกษาธิการตามเดิมและเปลี่ยนชื่อกระทรวงศึกษาธิการเป็นกระทรวงธรรมการตามเดิมเช่นกัน และแบ่งส่วนราชการออกเป็น ๔ กรม คือ
  - (๑) กรมธรรมการ
  - (๒) กรมศึกษาธิการ
  - (๓) กรมมหาวิทยาลัย
  - (๔) กรมตำรา
- พ.ศ. ๒๔๗๓ ประกาศตั้งกรมวิชาการ โดยรวมงานของกรมตำราและงานแผนกอื่นๆ บางแผนกเข้าด้วยกัน
- พ.ศ. ๒๔๗๔ ได้มีการเปลี่ยนแปลงส่วนราชการบางส่วน เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องอันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ คือ ได้ยุบกรมสามัญศึกษาและกรมวิสามัญศึกษาอันเป็นกรมที่อยู่ในบังคับบัญชาของกรมศึกษาธิการ
- พ.ศ. ๒๔๗๖ ประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวงกรม พุทธศักราช ๒๔๗๖ มีการ

- เพิ่ม และเปลี่ยนแปลงส่วนราชการในกระทรวงธรรมการ ดังนี้
  - ส่วนที่เพิ่ม คือ (๑) สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง (๓) กรมศิลปากร และ (๔) กรมพลศึกษา (ขณะนั้นใช้คำว่า "กรมพลศึกษา") ส่วนที่เปลี่ยนแปลงได้แก่การยุบกรมวิชาการ เป็นกองวิชาการในสังกัดกรมศึกษาธิการ ปรากฏว่าในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ของกระทรวงไว้ดังนี้ "กระทรวงธรรมการ มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา การธรรมการ และการศิลปากร" แบ่งส่วนราชการออกเป็น ๗ ส่วน คือ
    - (๑) สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี
    - (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
    - (๓) กรมธรรมการ
    - (๔) กรมพลศึกษา
    - (๕) กรมศิลปากร
    - (๖) กรมศึกษาธิการ
    - (๗) กรมมหาวิทยาลัย
- พ.ศ. ๒๔๘๑ ประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวงกรม (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๘๑ โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ในส่วนที่เกี่ยวกับกระทรวงธรรมการ คือ ยุบกรมศึกษาธิการ และตั้งกรมขึ้นใหม่อีกสองกรม คือ (๑) กรมสามัญศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาทางสายสามัญ (๒) กรมวิชาการมีหน้าที่จัดการศึกษาทางสายอาชีพ ตลอดจนปรับปรุงหลักสูตร ตำราเรียน และจัดการสอบไล่
- พ.ศ. ๒๔๘๓ กระทรวงธรรมการได้ย้ายจากสถานที่ทำการเดิม ถนนจักรเพชร มาตั้งที่วังจันทร์เกษม ถนนราชดำเนินนอก (คือที่ตั้งในปัจจุบัน)
- พ.ศ. ๒๔๘๔ ประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช ๒๔๘๔ มีผลทำให้ (๑) กระทรวงธรรมการ เปลี่ยนเป็นกระทรวงศึกษาธิการ (๒) กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจและหน้าที่ เกี่ยวกับการศึกษา การ-

ศาสนา และการศิลปากร (๑) กรมธรรมการเปลี่ยนเป็นกรมการศาสนา และ (๔) กรมวิชาการเปลี่ยนเป็นกรมอาชีวศึกษา (เปลี่ยนเป็นอาชีวศึกษาในปี พ.ศ. ๒๔๘๕)

การแบ่งส่วนราชการของกระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ. ๒๔๘๔ มีดังนี้

- (๑) สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมการศาสนา
- (๔) กรมพลศึกษา
- (๕) กรมมหาวิทยาลัย
- (๖) กรมศิลปากร
- (๗) กรมสามัญศึกษา
- (๘) กรมอาชีวศึกษา

- พ.ศ. ๒๔๘๕ ประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๔๘๕ ทำให้มีการโอนกรมศิลปากรไปสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาและการศาสนา ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้แบ่งไว้เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๔ จึงเหลือเพียง ๗ ส่วนเท่านั้น

- พ.ศ. ๒๔๙๔ ประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๙๔ ทำให้มีการยกฐานะกองโรงเรียนประชาบาลในสังกัดกรมสามัญศึกษา (เดิม) ขึ้นเป็น "กรมประชาศึกษา" และทำให้กระทรวงศึกษาธิการ มีส่วนราชการต่างๆ เป็น ๘ ส่วน คือ เพิ่มกรมประชาศึกษาขึ้นอีก ๑ กรม จากที่เคยมีอยู่แล้ว ๗ ส่วนใน พ.ศ. ๒๔๘๕

- พ.ศ. ๒๔๙๕ ประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช ๒๔๙๕ และพระราชบัญญัติตั้งกระทรวงวัฒนธรรมพุทธศักราช ๒๔๙๕ จึงได้โอนกรมการศาสนา ไปสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ จึงมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับ "การศึกษา" เท่านั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงส่วนราชการ ในสังกัด

กระทรวงศึกษาธิการบางส่วนคือ

- (๑) กรมสามัญศึกษา (เดิม) เปลี่ยนชื่อเป็นกรมวิสามัญศึกษา
- (๒) กรมประชาศึกษา เปลี่ยนชื่อเป็นกรมสามัญศึกษา
- (๓) มีการจัดตั้งกรมวิชาการขึ้นในกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่เป็นจุดศูนย์กลางทางวิชาการ คอยส่งเสริมการดำเนินงานการศึกษาของกรมต่างๆ และของกระทรวงศึกษาธิการเป็นส่วนรวม โดยยึดหลักวิชา สติ และการค้นคว้า มุ่งหมายที่จะให้การศึกษานี้ของชาติมีความมั่นคง

- พ.ศ. ๒๕๐๑ ประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๐๑ ทำให้มีการยุบกระทรวงวัฒนธรรม กำหนดอำนาจและหน้าที่ ของกระทรวงศึกษาธิการใหม่ คือ มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับ "การศึกษามัธยมศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม" และแบ่งส่วนราชการของกระทรวงศึกษาธิการออกเป็น ๑๑ หน่วยงานได้แก่

- (๑) สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมสามัญศึกษา
- (๔) กรมวิสามัญศึกษา
- (๕) กรมอาชีวศึกษา
- (๖) กรมการฝึกหัดครู
- (๗) กรมพลศึกษา
- (๘) กรมวิชาการ
- (๙) กรมศิลปากร
- (๑๐) กรมการศาสนา
- (๑๑) กรมมหาวิทยาลัย

- พ.ศ. ๒๕๐๒ มีพระราชบัญญัติโอนกรมมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ไปสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

- พ.ศ. ๒๕๐๔ มีพระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า มีฐานะเป็นกรมสังกัด

กระทรวงศึกษาธิการ

- พ.ศ. ๒๕๑๔ อาศัยความตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ซึ่งได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๑๔ ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ ของกระทรวงศึกษาธิการไว้ดังนี้ "กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม" มีการยุบรวมกรมสามัญศึกษา และกรมวิสามัญศึกษาเข้าด้วยกัน, จัดตั้งเป็นกรมสามัญศึกษา และยกฐานะกองโรงเรียนราษฎร์ ขึ้นเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีฐานะเทียบเท่ากรม, จัดแบ่งส่วนราชการของ กระทรวงศึกษาธิการออกเป็น ๑๒ ส่วนได้แก่
  - (๑) สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
  - (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
  - (๓) กรมการฝึกหัดครู
  - (๔) กรมการศาสนา
  - (๕) การพลศึกษา

- (๖) กรมวิชาการ
- (๗) กรมศิลปากร
- (๘) กรมสามัญศึกษา
- (๙) กรมอาชีวศึกษา
- (๑๐) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
- (๑๑) สถาบันเทคโนโลยีพระจุลจอมเกล้า
- (๑๒) วิทยาลัยวิชาการศึกษา

- พ.ศ. ๒๕๑๔ จัดตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยี และ อาชีวศึกษา มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการ

- พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ (ฉบับที่ ๒๖) พุทธศักราช ๒๕๒๓ ทำให้มีการตั้งหน่วยงานขึ้นในกระทรวงศึกษาธิการ อีกสองหน่วยงานมีฐานะเทียบเท่ากรมได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ ในปัจจุบันมีส่วนราชการ รวม ๑๕ ส่วน ดังได้กล่าวแล้วในตอนต้น

พระนอม แก้วกำเน็ด

พระนอม แก้วกำเน็ด เป็นพระภิกษุชาวไทยเชื้อสายจีน เกิดเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๖๖ ที่ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จบชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดบางพลีใหญ่ และชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนวัดบางพลีใหญ่ และโรงเรียนวัดบางพลีใหญ่

พระนอม แก้วกำเน็ด เข้าอุปสมบทที่วัดบางพลีใหญ่ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๘๖ โดยมีพระครูศรีวิมลธรรม (หลวงพ่อใหญ่) วัดบางพลีใหญ่ เป็นพระอุปัชฌาย์ และพระครูศรีวิมลธรรม (หลวงพ่อใหญ่) วัดบางพลีใหญ่ เป็นพระกรรมวาจาจารย์

พระนอม แก้วกำเน็ด มีผลงานด้านการศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย

พระนอม แก้วกำเน็ด ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดบางพลีใหญ่ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๒๓ และดำรงตำแหน่งนี้มาจนกระทั่งถึงวันที่ ๒๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

พระนอม แก้วกำเน็ด มีผลงานด้านการศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย